

100% Heteren in nieuw dorpschart

“Je doet het uiteindelijk niet voor de stenen”

Na meer dan 20 jaar plannen maken en investeerders zoeken is het bijna zover dat het gloednieuwe dorpschart echt gaat kloppen. **Ronnie Groenewold** kan niet wachten. Ruim 8 jaar is hij nauw betrokken bij de voorbereidingen. “Als over een jaar alles leuk draait, met blijde winkeliers en met elke maand een buitenactiviteit en dagelijks iets te doen in de Huiskamer van Heteren, dan is Hart van Heteren helemaal geslaagd.”

tekst: Arghje de Sitter
fotografie: John Voermans

Heteren ligt aan de Gelderse Nederrijn en was eeuwenlang een gehuchtje langs en op de dijk. “Daar gebeurde alles, daar waren de kerk, een veerpont en de herberg. Mensen leefden van de fruitteelt en de steenfabriek”, vertelt Ronnie Groenewold, die vijf jaar geleden switchte van de dorpsraad naar de stichting Hart van Heteren. Totdat de A50 er kwam, met in de jaren 70 een grote brug over de Rijn. Die had veel impact. Het inwonersaantal groeide tot meer dan 5000, er kwam een enorm industrieterrein bij maar het aantal winkels nam af.

Ronnie: “De natuurlijke ontmoetingsplek aan de dijk had zijn functie verloren en de levendigheid nam behoorlijk af. Zo’n 25 jaar geleden stonden er bewoners op die vonden dat het dorp een hart verdiende, met winkels en een centrale ontmoetingsplek. Toen begon de plannenmakerij.”

Laatste kans

Om plaats te maken voor een centrum werden gebouwen gesloopt en functies verplaatst. School, postkantoor en sporthal kregen een andere plek, een grote open ruimte bleef over. Maar toen kwam naast de moderne tijd – winkelen op internet – ook nog

de financiële crisis. Het vertrouwen in de haalbaarheid van een dorpschart met winkels zakte tot een nulpunt. De dorpsraad, die zich al jaren sterk had gemaakt voor de plannen, gaf echter niet op. “Met een protestmars trokken we naar het gemeentehuis”, vertelt Ronnie. “De gemeenteraad gaf ons een laatste kans en subsidie om een bureau in te schakelen. Geïnspireerd door andere plekken in het land kwam er een visie, en wij als team werden ambassadeurs van het plan. En toen de winkeliers uit ons midden als eersten contracten gingen tekenen, begonnen ook een projectontwikkelaar en investeerders erin te geloven en ging het balletje rollen. Van de gemeente moesten we minstens 70% van de vierkante meters verhuurd hebben. Met bijna 90% hebben we dat ruim gehaald.”

Eigen klei

In februari dit jaar is de Huiskamer van Heteren geopend, met een bibliotheek, dorps-servicepunt, werkplekken én een ontmoetingsruimte. “Zeg maar het sociale hart van het centrum, gerund door onder andere veertig vrijwilligers. Met een eigen lokale koffiebrander! En leuke zitjes en kopjes die gebakken zijn in de

steenfabriek, evenals de stenen van de muur. Klei uit de Rijn is gebruikt voor de muurverf. Appelsap uit de Betuwe, kortom 100 procent Heteren. De bedoeling is dat hier altijd kleine activiteiten zijn voor alle inwoners en iedere maand een buitenevenement.”

Doe- en denkkraft

Ronnie betreurt het dat de stichting niet zelf de gebouwen gaat exploiteren. “We hadden immers die huurcontracten al. Dan heb je een soort geldmotor, waarmee je maatschappelijke dingen kunt doen. Maar het lukte niet zonder commerciële investeerder, en daardoor hebben we als dorp zelf geen kapitaal kunnen opbouwen.” Helaas, want naast de inrichting van de huiskamer moeten ook een fontein, een carillon en een mooi lichtplan betaald worden. De provincie Gelderland bood uitkomst met de Dorpendeal, een subsidie voor sociale verbinding. Vervolgens verkleinde de gemeente het financiële gat, dat nu te overzien is. “Wij hebben een heel goede combinatie van doe- en denkkraft in ons dorp, waarmee we ook de overheden mee konden krijgen. We kloppen pas bij ze aan als we zelf niets meer kunnen bedenken.”

inspirerend voorbeeld

KNHM heeft ons geholpen met de ontwikkeling van de business case voor vastgoedontwikkeling en met juridische adviezen.”

Niet voor de stenen

Er zal in Heteren een totaal nieuwe dynamiek ontstaan, zegt Ronnie

vooruitblikkend. “De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen onderzoekt straks de impact van de veranderingen op de ervaren leefbaarheid in ons dorp, zoals veiligheidsgevoel of sociale cohesie. Daar ben ik misschien wel het meest trots op. Want je doet het uiteindelijk niet voor de stenen, maar

om hier een plek van te maken met magneetwerking, waar mensen elkaar ontmoeten en het goed hebben.”

Met vereende krachten

Hart van Heteren was er niet gekomen zonder kartrekkers uit verschillende lokale organisaties, waaronder #Heteren Sociaal, stichting Dorpsraad Heteren, stichting Open Voor Jou en de Ondernemers Vereniging Heteren.

En ook niet zonder de intensieve betrokkenheid van KNHM-adviseur Robert-Jan de Bes en diens netwerk.

www.hartvanheteren.nl